

Politik och kommunikation
Lars Andersson
lars.andersson@energiforetagen.se

Energiföretagens synpunkter inför elcertifikatsystemets kontrollstation 2023

Energiföretagen anser att det är viktigt att skapa stabilitet och förutsägbarhet i elcertifikatsystemet. Vi vill därför peka på betydelsen att göra en bred och förutsättningslös analys av möjliga förändringar av systemet utifrån den situation som nu råder med en stoppregel som träder i kraft per den 31 december 2021. Det är viktigt att analysen omfattar samtliga aktörers fullständiga kostnader dvs. inte bara myndighetens administrativa kostnader och att den ser över möjligheten att minska dessa.

Myndigheten behöver analysera vad som händer på en stängd marknad, där producenter har möjlighet att lämna systemet. Kan de också komma in i systemet igen (förutsatt att de tagits in i systemet före stoppdatum och har kvar tilldelningstid av sina 15 år).

Elcertifikatsystemet och fastighetsskatt (se även bilaga)

Elcertifikatsystemet och exempelvis effekter från fastighetsbeskattningen är två kommunicerande kärl. Idag har vi en situation där energianläggningar beskattas utifrån intäkter som bygger på historiskt höga elcertifikatspriser. Eftersom dagens elcertifikatspriser är så låga finns det incitament för elproducenter att gå ur elcertifikatsystemet om intäkterna minus skatt blir mycket låga alternativt negativa. Detta riskerar att skapa en dynamik som kan få stor påverkan på hur elcertifikatsystemet kommer fungera under perioden fram till 2035.

Vad som händer om många anläggningar börjar avregistrera sig från systemet? Det leder till brist på certifikat och högre priser eftersom inga nya anläggningar kommer in i systemet. För att motverka detta borde man sänka kvotplikten motsvarande den avregistrerade anläggningens normalårsproduktion.

Förändring av systemet och avslutning av kontoföringssystemet Cesar

Energimyndigheten bör utreda hur elcertifikatsystemet kan ersättas med en fast avgift för kvotpliktiga konsumenter för de år av kvotplikt som återstår. Ett förslag kan vara ett fast pris på kvotpliktsavgiften. Med den lösningen kan de kvotpliktiga konsumenterna på samma sätt som idag en gång om året betala kvotpliktsavgiften i stället för att administrera och annullera elcertifikat. Intäkterna från kvotpliktsavgifterna kan sedan på lämpligt sätt fördelas mellan de elcertifikatberättigade producenterna, till exempel efter redovisad produktion. På så sätt förenklas processen och hela administrationen med konton på Cesar kan elimineras. Förslaget ger också en hög grad av transparens och förutsägbarhet i systemet. Möjligheterna till marknadsmanipulation minskar vilket är en klar fördel med detta tillvägagångssätt. Ersättningen till de elcertifikatberättigade producenterna borde inte påverkas i nämnvärd grad jämfört med rådande låga marknadspriser på spot och termin. Vidare behöver det speciellt beaktas hur övergången från dagens system till ett förenklat system görs där hänsyn tas till påverkan på olika

aktörer och olika affärsmässiga upplägg såsom fastprisavtal, terminskontrakt och bilaterala avtal med överlåtelse av elcertifikat.

Förändring av systemet men med fortsatt användning av Cesar

Ett alternativ kan vara att låta Cesar finnas kvar för elproducenterna och årligen fördela intäkterna från de fasta kvotpliktsavgifterna över de elcertifikat som annullerats på konton i Cesar. På så sätt är det innehavaren av elcertifikaten som får intäkten och möjligheten kvarstår för innehavaren att välja vilket år som elcertifikaten ska avyttras. Det kan vara en lämplig lösning för de närmsta åren och skulle kunna passa bättre i de situationer där innehavaren av elcertifikaten inte längre är producenten av nämnda elcertifikat.

Energimyndigheten bör i sin planerade konsekvensanalys undersöka på vilket sätt en fast kvotpliktsavgift kan införas, hur den påverkar olika aktörer och olika affärsmässiga upplägg såsom fastprisavtal, terminskontrakt och bilaterala avtal med överlåtelse av elcertifikat. Målet bör vara att på ett smidigt sätt minimera den administrativa kostnaden i ett system där målet är uppnått och marknaden är satt ur spel.

Avsluta elcertifikatsystemet?

Ett alternativ till ovanstående är att Energimyndigheten analyserar möjligheten att avsluta elcertifikatsystemet tex. 2025 eftersom det inte längre ger någon utbyggnad av förnybar el och innebär betydande administrationskostnader att driva vidare. Detta kräver dock kompensation för uteblivna intäkter för elproducenter som är en del av systemet. En stor fråga är emellertid vilken sannolikheten är för att få till en sådan kompensation och hur ska den konstrueras. Även om en sådan ersättning beräknas utifrån dagens låga elcertifikatspriser blir det betydande belopp fram till 2035.

Bilaga

Utvecklat resonemang om hur fastighetstaxeringen- och beskattningen av tilldelning av elcertifikat skapar incitament för att lämna elcertifikatssystemet

Energiföretagen Sverige vill uppmärksamma att fastighetstaxeringen och -beskattningen av elcertifikat medför att det kan finnas incitament för många elcertifikatsberättigade anläggningar att lämna elcertifikatssystemet. Vid den senaste allmänna fastighetstaxeringen av elproduktionsenheter 2019, AFT19, uppgick fastighetstaxeringsvärdet för tilldelning av elcertifikat till 0,89 kr/kWh för vattenkraftverk resp. 0,91 öre/kWh för kraftvärmeverk för en ny anläggning. För vindkraftverk finns en justering av värdet av tilldelning av elcertifikat medräknat direkt i riktvärdeangivelsen. Det innebär att fastighetskatten motsvarar 8,9 kr/elcertifikat för vattenkraft resp. 9,1 kr per elcertifikat för kraftvärmeverk, vilket vida överstiger dagens elcertifikatspriser. Spotpriserna för elcertifikat uppgår i dagsläget till ca 2,2 kr per elcertifikat, vilket innebär att det skulle vara lönsamt för många nyare anläggningar att lämna elcertifikatssystemet. Detta är en konsekvens av att värdepåverkan av tilldelning av elcertifikat grundas på historiska elcertifikatspriser, inför AFT 19 medelpriserna på elcertifikat för perioden 2012-2017, som uppgick till 153 kronor per elcertifikat.

Inför nästa allmänna fastighetstaxering, AFT 25, är Skatteverkets inriktning att taxeringen av tilldelning av elcertifikat ska kvarstå. Eftersom beräkningen av taxeringsvärdet utgår från historiska elcertifikatspriser för perioden 2018-2022 utifrån nivååret 2023 kommer de historiska höga elcertifikatspriserna för 2018-2019 medföra ett högt taxeringsvärde där ett medelpris kan komma uppgå till i storleksordningen 50 kr per elcertifikat, vilket innebär att fastighetsbeskattningen kan komma att motsvara dagens elcertifikatspriser. Det innebär att det för anläggningsägare kan saknas incitament att kvarstå i elcertifikatssystemet även långsiktigt så länge som värdepåverkan av elcertifikat påverkar taxeringsvärdet av elproduktionsenheter. Energiföretagen Sverige förordar därför att det sker en skyndsam översyn av lagen om fastighets beskattning i syfte att slopa fastighetsbeskattningen av tilldelningen av elcertifikat. I annat fall riskerar oönskade effekter uppstå för elcertifikatssystemet när en stoppregel inträtt i systemet.